
SANKT OLAV

St. Olav utkommer en gang ukentlig. — Abonnement både for Inn- og utland tegnes på alle postkontorer eller direkte, skriftlig, i Ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2,50 pr. kvartal forskuddsvis betalt, — for utlandet tillegg av vedkommende lands avisporto. Opplagelser må være Ekspedisjonen i hende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. — Annonser må være innsendt innen mandag aften. — Manuskript innen fredag aften.

INNHold: Den Hl. Elisabeth og vår tid. — Ekteskap og liv. — Sommerminder i de dødes maaned. — Resolusjoner vedtatt på N. K. K. F.s 3dje landsmøte i Oslo 1ste november 1931. — Paven og N. K. K. F.s landsmøte. — Bokanmeldelse. — Varia.

ST. OLAVS REDAKSJON, AKERSVEIEN 5 - OSLO - TELEFON 23743

RETT + OG + SANNHET

Den Hl. Elisabeth og vår tid.

(19. november 1231—19. november 1931).

Hver tid hadde og hver tid har sine helgener. Også vår tid har dem uten tvil, men det er helgenenes egenart å virke i det skjulte, i all stillhet å fullføre den sendelse som Gud har betrodd dem. Deres arbeide kommer først til å lyse for verden i tiden som følger etter deres jordiske liv. Dette er den almindelige regel som bekreftes av de få undtagelser. Derfor må også vår tid søke hen til svunne tider for å finne de herlige eksempler på evangelisk nestekjærlighet som er den eneste sikring mot de kommunistiske bølger til hvis nuværende høide og kraft også vi har bidratt ved at vi har forsømt våre kristne plikter overfor vårt medmenneske: arbeideren.

Syvhundreårsfesten for den Hl. Elisabeth er en begivenhet som må sies å være påfallende providentiell.

I elendighetens tid i hvilken millioner av voksne og barn skriker om «misericordia», om barmhjertighet, om klær og brød, hever Kirken sin røst og peker hen på en fyrstinne som gav avkall på krone og scepter og dronningsskrud for å klæ sig i Franciskus's fattigslige tredje ordens drakt for således desto bedre å kunne tjene samfundets ulykkelige og utstøtte. Hun vil være en annen Kristus, en annen Franciskus. Hun vil lide som de led, gi som de gav, tørste og sulte som de tørstet og sultet. De fleste bilder og statuer av den hl. Elisabeth forestiller henne idet hun viser frem roser som hun bærer i sitt klede. Enhver kjenner den fromme legende som er knyttet til denne forestilling, som symboliserer henne som de fattiges beskytterinne. Det brød som hun skulde dele ut blandt de fattige var blitt forvandlet til roser av hvilke hun «skulde flette sig en krans». Denne legende er ikke annet enn et billede på den sannhet at alt det som man gir sin neste i den kristelige charitas's navn av Gud forvandles til roser hvis herlige farver og

duft er Gud velbehagelige og at det er med disse roser vi må omkranse vår sjel: «Hvo som gir en av disse små bare et beger kaldt vann å drikke i en disippels navn, sannelig sier jeg eder: han skal ikke miste sin lønn.» (Matth. 10, 42).

Man taler for tiden meget om kvinnes sociale opgaver. Men består det vel nettop i vår tid større sociale opgaver for en kvinne enn den å vic alle sine disponible krefter til de fattige og nødlidende? Som fyrstinne har Elisabeth visstnok mere gagnet staten ved å utdele klær og brød, ved å skaffe arbeide til de arbeidsløse, ved å la bygge sykehus og asyler for de fattige og spedalske enn hennes mann ved all sin statskløkt og politiske beregninger. Mens hennes mann drog på korstog til det hl. Land organiserte Elisabeth et «korstog» hjemme, et kjærlighetens korstog, hvorved hun lindret sine undersåtters materielle og sjelelige bekymringer og nød. Folkets dronning blev til folkets veninne og derved slukket hun det hat og alle de andre ødeleggende lidenskaper som en overdreven standsforskjell, en ukristelig «kastebevissthet», uundgåelig må vekke hos samfundets fattige; derved styrket hun også staten, idet hun forenet alle sine borgere ved dette edle endrekthetens bånd som bare Kristi Evangelium formår å skape.

Og hvilket herlig og levende bevis var Elisabeth på Kirkens lære? På frukten skal treet kjennes. Helgenene er Kirke-treets fullmodne frukter. Gjennem 19 århundrer har de vist hvilke overmenneskelige krefter Kirkens, sannhetens lære, innebærer. De er blitt til de store personligheter, til Guds heroer fordi de har hørt på og adlydt Kirkens stemme.

Kirkens stemme taler den dag idag om de samme sannheter (omenn muligens på en annen måte) enn i Elisabeths dager. Elisabeth trøstet og hjalp de ulyk-

kelige, fordi Kirken lærte henne i hvert ulykkelig og fattig menneske å se Kristus selv i fattigdommens og elendighetens svøp. I vår tid lærer Kirken ikke noget annet. Nylig opfordret Kirkens høieste fører ennu til det samme kjærlighetens korstog som Elisabeth for syv hundre år siden begynte blandt sine undersåtter. Også vår tid er en nødstid og enhver som i denne tid ikke

etter evne og formue øver barmhjertighet mot sin lidende neste, lyder ikke Kirkens stemme. Enhver som i denne tid nekter å dele sitt brød med de fattige, er døv for sin Mors røst, og får ikke se Kristus som skjuler sig i de fattiges skikkelse, likesom Han i altrets sakrament skjuler sin Guddom under brøddets hvite drakt.

EKTESKAP OG LIV

Av Pater LUTZ, prest i Dominikanerordenen.

I.

Til alle tider har der vært mennesker med den tilbøielighet vilkårlig å ville sette grenser for livet ved enten å drepe sine barn eller ved å forhindre at de blev født eller livet blev undfanget. De barbariske folkeferd gjorde det, og kulturfolkene gjorde det enda mer. I før-kristelige kulturstater var slikt en naturlig følge både av den livstrette avslappelse som overkulturen medfører — «la peur de vivre» — og av de rettigheter som den civile lovgivning og religionen innrømmet familiefaren.

Denne frykt for livet er også et av de mest fremtredende karaktertrekk i vår tidsalder. Vi er kommet så langt at den offentlige mening — ja selv en del av geistligheten og teologene i de protestantiske land — godkjenner bruken av antikonsepsjonelle midler, den såkalte preventivteknikk og ikke nok med det: man krever vidtgående forandringer i straffeloven til gunst for fosterfordrivelsen.

Hvorledes stiller den katolske Kirke sig til disse krav? Den katolske moral angående ekteskap og liv er kjent av de fleste som har fulgt med i den siste tids kontroverser. Vi hevder at det ekteskapelige samliv er moralsk godt når det har som formål å fremkalle livet. Der finnes nok omstendigheter som uavhengig av ektefellene kan medføre ufruktbarhet, og da er de selvfølgelig uten ansvar. Men de er ansvarlig for selve den ekteskapelige handling, og skjer den mot naturloven er den synd.

Derfor forkaster vi også alle preventive midler — alt det som går ut på å forstyrre naturens gang. Å forhindre at livet blir undfanget når det i kraft av naturens gang har krav på å bli til, er ikke mer moralsk enn å kvele livet. Det eneste lovlige for å undgå uvelkomne barnefødsler er avholdenhet.

Fosterfordrivelse er for oss en vederstyggelighet — den som medicine foretar efter kunstens regler like-såvel som den man pleier å kalle kriminell. En frivillig abortus er alltid kriminell om enn et lands lover tillater

den. At endel protestantiske prester eller teologiprofessorer eller biskoper gir den sitt samtykke i visse tilfelle, forandrer ikke noget på saken. Naturloven er av Gud og ingen kassusistikk kan opheve den.

Dette er i store trekk den katolske morals grunnsetninger. Som oftest blir vår holdning betegnet som mot fornuften, som umenneskelig. Den skal ikke svare til tidenes krav — den skal røpe den samme bakstreveriske ånd som man mener å opdage også i vår dogmetro. Fortjener vår moral denne kritikk?

Nei! Vi vilde ikke vove å reise oss mot den såkalte nye moral som er iferd med å erobre hele verden, dersom våre grunnsetninger ikke representerte større goder enn all verdens medicin eller socialøkonomi eller racehygiene. De prinsipper vår moral innebærer er av den art, at å svikte dem er for oss ensbetydende med å fornekte naturloven og den kristne moral. På den annen side er vi overbevist om at de prinsipper «den nye moral» hviler på ikke holder stikk for en alvorlig undersøkelse.

Hovedprinsippet for vår motstand mot alt det man kaller fødselsregulering er det at Gud alene har rett over liv og død når det gjelder mennesker. Naturloven gir nok samfundet rett til å drepe når samfundets beståen står på spill. Men hverken samfund eller privatperson har rett til å drepe en uskyldig. *Ti det er Gud som skaper mennesket.* Foreldrene, som avler barnet, gir ikke til barnet det som gjør det til en person. Personlighetens prinsipp er den fornuftige sjel som adskiller oss fra dyret, og denne sjel kan umulig være et produkt av fysiske krefter. Det åndelige kan ikke spire frem av det animalske. Likeså litt som livet kan gro frem av materien uten spire, likeså litt kan den åndelige livsenergi ha sitt utspring i foreldrenes fysiologiske handling. Ånden kan bare komme av ånden. Mennesket medvirker som Guds redskap til å frembringe den legemlige organisme sjelen trenger, men Gud alene fullbyrder menneskenes gjerning ved å skape det åndelige livsprinsipp: sjelen. Og derved blir det

menneskelige foster en person med samme rett til å leve som et fullvoksent menneske. Var det bare et animalsk foster var der selvfølgelig intet i veien for at mennesker kunde disponere over det. Men et menneskelig foster er et vesen av en høiere art. Forsåvidt det er noget fysisk er det et individ som hører den fysiske verden til og er innordnet under naturens gang, utvikler sig etter fysiske vilkår. Men forsåvidt som det er besjelet av en åndelig livsenergi, er det satt inn på et høiere plan og har en dominerende stilling likeoverfor det fysiske univers. «Mennesket er bare et siv, det svakeste i hele naturen, men et siv som tenker —» sier Pascal — «der behøves ikke noget så stort som hele verden for å knuse det — det kan drepes av en vanndråpe. Men om hele verdensaltet reiste sig mot det og knuste det, så vilde mennesket enda være edlere enn det som dreper det, fordi det *vet* at det dør og kjenner den overmakt verdensaltet har over det — verdensaltet *vet* ingen ting om *det* —!» Vårt sjeleliv ligger utenfor de fysiske maktens rekkevidde og det gjør et menneskeliv til noget hellig.

Sant nok at det lille vesen ikke ennå kan bruke sine åndelige evner: det tenker ikke, elsker ikke, og er så vergeløst som den orm vi trår på. Men sjelen lever i det og virker og danner den organisme den trenger for en dag å våkne med bevisstheten om å være skapt i Guds billede og kallet til å leve et evig liv i Gud. På hvilket tidspunkt det åndelige livsprinsipp blir nedlagt i fosteret, vet vi ikke noget bestemt om. Enkelte biologer mener det er fra undfangelsens første stund av — andre etter en måned eller to. Men det er heller ikke nødvendig å vite det for moralens skyld. For *en* ting vet vi sikkert: fra det første øieblikk en menneskespire våkner er den bestemt til å bli en menneskelig person og lever et liv, hvis fullkomne utvikling er livet forenet med Gud. Tenker vi nu nærmere over dette, går der to ting op for oss.

For det første, at foreldrenes livgivende gjerning er en hellig gjerning. Dens mål ligger høiere enn denne verden. Derfor krever både naturloven og kristendommen, at den bare bør foregå under visse garantier som sikrer den mot en overfladisk vilkårlighet og som muliggjør fostrets menneskeverdige utvikling. Disse garantier er det lovlige, uopløselige ekteskap. En annen ting, som blir klar for oss, er de menneskers barbariske ufornuft som går og snakker om kvinnens rett til å gjøre med sin livsfrukt hvad hun vil. Det skal høre med til kvinnens frigjørelse fra foreldede fordommer. Slikt er oprørende fordi det bidrar til å berøve den moderne kvinne den edleste av alle naturlige følelser. Barnet er

kun foreldrenes eiendom på grunn av deres medvirken i Guds skaperverk og på grunn av den ansvarsfølelse og den kjærlighet Gud har nedlagt i deres hjerter. Derfor er det også et overgrep når staten tiltar sig retigheter som griper inn i foreldrenes rett overfor barna. Men i kraft av sin *sjel* tilhører barnet Gud. Guds suverenitet over barnet og barnets rett til å leve — disse prinsipper ligger altså til grunn for vår moralske uforsonlige motstand mot barnebegrensning. Ut fra disse grunnprinsipper skal vi nu drøfte de motiver eller indikasjoner, man vil gjøre gjeldende til gunst for vilkårlig inngrep i livet.

Den første er den medisinske indikasjon. Der finnes tilfelle — heter det — hvor svangerskapet ikke kan tillates eller fortsettes, uten at moren er utsatt for livsfare eller for å miste sin helbred. «Skal vi la en mor dø når andre barn trenger henne?» — det er ingen lettvin sak å optre mot den offentlige mening på dette punkt. Den ærefrykt som er oss medføtt for en familie-mors gjerning, det tragiske som ligger i at en mor skal dø fra sine barn, gjør oss tilbøielig til å bedømme saken bare ut fra medfølelsen og til å glemme de høiere realiteter det gjelder. Det er på dette punkt at den katolske moral blir beskyldt for grusomhet. Men med urette. For det første skal det fastslås at kun det er umoralsk som *direkte* går ut på å drepe fostret. Når en fruktsommelig kvinne får en sykdom som står i forbindelse med svangerskapet, har hun lov til å la sig behandle efter medisinske metoder selv om behandlingen indirekte kan medføre fare for fostret. Får hun f. eks. en akutt blindtarmbetendelse, har hun lov til å underkaste sig en operasjon, tiltross for at en ufrivillig abortus kan inntreffe. Derefter er det et spørsmål om der virkelig finnes så mange tilfelle som man tror, hvor morens liv eller helbred står på spill. Fremragende medisinske autoriteter ser ikke så mørkt på saken. Medicinen, også den gynækologiske specialitet, har gjort så store fremskritt, at enkelte gynækologer kan opvise inntil 100 pct. barnefødsler, hvor både mor og barn slapp fra det med liv og helsen, men hvor mindre samvittighetsfulle læger uten videre vilde ha foretatt dødbringende inngrep. Dr. Clement fra Fribourg beretter således i sin verdifulle bok: «Le droit de l'enfant à naître» om hvorledes iherdig studium og den energiske vilje til å hevde barnets krav på livet i de vanskeligste tilfelle har ført frem til gode resultater for såvel mor som barn. Istedet for å forske efter mer perfekte metoder til å tilintetgjøre livet, skulde man sette sig inn i de metoder, som den virkelig store videnskap har skapt for å frelse det.

Imidlertid må selv de dyktigste læger innrømme at der finnes tilfelle, hvor moren virkelig er hjemfallen til døden om ikke fostret blir fjernet. Har hun heller ikke da lov til å samtykke i en abortus?

Nei! Det tragiske i en sådan situasjon ophever ikke moralloven. Altfor store interesser står på spill — og der mangler heller ikke mødre som forstår å finne sig i det store offer. Der gis jo iøvrig tilfelle hvor ethvert menneske er kalt til å være heroisk. — Sett, vi er med i et skibsforslis: har vi lov til å drepe et menneske for å ta dets plass i livbåten? — Aldri.

Kommer det virkelig så langt at en mor enten må dø og la sine andre barn morløse, eller hun må drepe det hun bærer, så er det hennes plikt å ta imot døden.

I slike situasjoner gjelder det om å gi sig Gud i vold og la Ham råde. Hans forsyn ser videre enn vårt — Hans kjærlighet favner videre enn vår. På hvilke måter Han vil komme sine stakkars menneskebarn til hjelp det vet vi ikke, men *Han* vet det og det er nok. For en som tror at Gud er Gud — for en, som virkelig har den ærefrykt vi skal ha for alt livs og all kjærlighets evige urgrunn, er det ikke så vanskelig å gi sig over i Hans forsyn, især når man vet at dette jordiske liv bare er et overgangsstadium til det evige. Skal moren dø og barnet med — da ligger det i Guds hånd, og vi er langt bedre tjent med å la Ham råde enn ved å sette våre smålige kunstgrep istedet for Hans evige forsyn. (Forts.).

Sommerminder i de dødes maaned.

Av SIGRID UNDSET.

— Skjønnest av alle Gotlands fornminde er likevel de store skibssætninger. De ogsaa er graver fra bronzealderen — yngre bronzealder, siste årtusen før Kristi fødsel. Oftest gjemmer de urner med brændte ben. Gravplassen er indhegnet med sten som er drevet ned i torven, tætt i tætt, saa de gjengir formen paa et langskib, med stavnene markert av høie smale stener for og agter, og «sprangene» i rælingen merket med større stener. Nogen av dem er indtil en 80 skridt lange, og ofte ligger de flere efter hverandre eller side om side, smaa flaater som seiler og seiler fra skogen ut mot havet med de døde ombord. Forunderlig skjønn og andaktsvækkende er disse dødsskibe med sine rælinger av graastein og dækk av grøn græsvold, naar de ligger indi furuskogen, og sommervindens sus gaar gjennom kronerne og solen skinner paa de røde stammer, og teppet av skogviol brer sig under træerne og utover sletten.

Troen paa at de døde skulde fare i baat over havet til den anden heimen, den har de hat her i nordens i nogen tusen aar ialfald. Helleristningernes skibsfremstillinger som har været tolket paa saa mange forskjellige maater fortæller kanske om seiladsen til dødsriket. De gotlandske skibssætninger og vore egne Vestfoldkongers skibsbegravelser — i Gokstadskib og Osebergskib som en haug er blit kastet op over — er høvdinggraver. Men hundrevis av fund — rustflekkerne i sandet omkring et ubrændt liks leiested, forbrændte klinknagler i askeurner — viser at almindelige bønder er blit begravet ubrændt eller brændt i baaten sin, med saanne

vaaben som hørte til mandens hverdagsdragt og med gaardsredskapen sin hos sig.

Det fortælles i Balders-mythen at æserne la den døde gud ut paa hans skib, Ringhorne, og da Balders hustru Nanna saa det, brast hendes hjerte av sorg. Saa blev hendes lik lagt ned ved den døde husbonds side, skibet blev tændt i brand, og svøpt i flammerne drev det ut paa havet.

Men bakom disse legender om fuldtro kvinder som dør av et bristet hjerte og deler sin elskedes siste leie i haugen eller paa likbaalet, — og bakom Volsung-sagaens fortællinger om haardsindede og lidenskapelige kvinder, Signy Volsungs datter som blev gitt til sin fars og sine brødres banemand, volder hans bane men siden gaar ind i det brændende hus for at dø med sin husbond «saa villig som jeg har levet med ham uvillig», Brynhild som dræper Sigurd Fåvnesbane fordi hun ikke kan faa ham i levende live, men dræper sig selv for at faa ligge ved hans side paa likbaalet — bakom disse fortællinger gjemmer sig mindet om en oldtid da det ogsaa her i nordens var skikk at enken blev brændt paa mandens likbaal og en kvinde blev dræpt ved den ugifte unge høvdings gravfærd, saa han kunde faa en hustru med sig over i det andet liv. Hester og hunder og høker, træler og trælkvinner blev offret og sendt med de rike døde. Nedskrevet er disse myther og sagn ikke blitt før i kristen tid, og mange av dem har vistnok ikke faat den endelige form, hvori de er kommet ned til os, stort tidligere end da de blev skrevet op — selv om motiverne de bygger paa er æld-

gamle og var ældgamle alt dengang. Og selv om de kristne nedskrivere ikke fortier tradisjonen om sine hedenske forfædres menneskeoffringer, saa gaar hele tendensen i deres beretninger om folkevandringstidens heroer og vikingetidens sagnkonger og navngjetne kjæmper ut paa at idealisere og gjøre billederne romantiske. De utenlandske kilder, samtidige beretninger som altsaa er adskillig ældre end vore oldskrifter, gir et noksaa anderledes billede av vikingernes og de nordiske kjøbmænds og slavehandlers bedrifter, — deres grumhet, troløshet, lidderlighet og raaskap, og det er det samme enten krønikerne er vesteuropæiske eller sydeuropæiske, bysantinske eller orientalske. Det er forsaavidt en arabisk diplomat som i fredstid har besøkt en svensk vikingeby i Rusland som med mest uforstilt foragt for barbarerne gir den mest drastiske skildring av deres utrolige personlige skittenfærdighet og deres hundske løsagtighet. De islandske sagaers noksaa monotone og glansbilledagtige fremstilling av vikingernes færd utenlands har litet med realisme at bestille, — realismen kommer først ind, naar sagaskriveren er paa hjemlig grund, paa Island.

Men det var nu engang en trossætning i forrige aarhundrede, at de nordiske folks kristning ved begyndelsen av middelalderen betød i virkeligheten svært litet i retning av sindsforandring. Der blev bare smurt en slags tynd kristendomsfernis oppaa det hundhedenske folkeliv — og som alle mennesker visste saa passet catholicismen aldeles ikke for de germanske folk (og Vor Herre hadde endda ikke sørget for at der var nogen slags kristendom som passet for dem), og den katholske Kirke har aldrig brydd sig om andet end at vinde en yttre magtstilling; om folkene virkelig blev «omvendt» har den altid gitt en god dag, naar de bare underkastet sig presteskapets formynderi og betalte tribut til Kirken. Bare for det, og ikke for noget andet har de utallige tusener av dens martyrer mødt døden, og endda flere tusener av missionærer forlatt hjem og fædreland, rede ikke bare til at dø, om Gud krævet det av dem, men rede ogsaa til at holde ut det langsomme martyrium som et langt liv i fremmed land er, mellom folk hvis sed og skikk og tænkesæt var fremmed og usympatisk for dem — hvis laster syntes dem motbydelige og ufattelig raa, og selve deres dyder virket skræmmende og selsomme.

Naturligvis er det sandt, at det ingen steder har lykkedes den katholske Kirke helt at utrydde overtroen i folkene. Det lar sig bare gjøre paa en maate — den som amerikanerne har anvendt for at utrydde de nordamerikanske indianeres overtro, nemlig at utrydde indi-

anerne. Men skal man gaa saa radikalt tilverks mot folks overtro blir det unegtelig vanskelig at faa gjort dem til kristne bakefter — om det saa bare er til saanne daarlige og bedrøvelige kristne som de fleste av os er. Overtro fødes paanyt med hvert barn som blir født, sjelens evne til at utvikle overtro finder næring i likt og ulikt; jeg tror ikke det er andet end helgnerne som evner at rette sin troskraft saa fuldt og helt mot Den som er Sandheten selv, saa ikke den avsætter vagabonderende strømme som lister hit og dit og søker efter halve sandheter og refleksbilleder av sandheten og tilsynelatende sandheter som der slet ikke er noget sandt i. Men fortidens overtro var da ialfald gjerne knyttet til substantielle realiteter, støttet sig til mistydde eller misopfattede egne iagtagelser og opplevelser. Vor tids overtro nærer sig mest av det som folk hører om alle andre menneskers spekulationer, som kan være splitter gale, og av det de hører om andre menneskers iagttagelser, og saa misopfatter eller mistyder de endda gjerne det som de hører at andre har tænkt eller iagtatt. Imidlertid maa vi huske paa at naar vore bedsteforældre og vore forældre og vore tanter og onkler og grandonkler og grandtanter i det nittende aarhundrede talte om middelalderens overtro, saa snakket de ut fra sin egen tids overtro. Det gjælder slikt som f. ex. helbredelse ved besøk paa hellige steder: bortset fra slike helbredelser som virkelig var mirakler, har selvfølgelig en masse mennesker faat sin sundhet igjen der ad psykisk vei: selve spændingen og anstrengelsen som reisen gav anledning til har kaldt frem latente kræfter i organismen til kamp mot sykdomsaarsaken. Det gjælder mange av de fænomener som vi kalder dæmoniske og som de kjære gamle fra forrige aarhundrede blaaste av — kanskje fordi dæmonerne ikke syntes, de trængte at bry sig med dem, verden og deres eget kjøtt og den kolossale selvtilid greiet saa godt at ruinere dem aandelig allikevel. De gamle hedningerne som holdt midvinterblot ved vintersollherv og gjorde op svære baal ved sommersollherv og foretok sig alslags rare riter for at ta kontakt med de magter de ikke kjendte, men ante bakom de skiftende aastiders mirakel, de var nu likevel ikke saa overtroiske som folk der drar paa sanatorium i juleferien og danser paa høifjeldshotellerne i paaskeuken, uten at ha vet engang til at gyse av angst over mørketiden og vinterdvalen som falder paa jorden hvert eneste aar, endda vi ingenting kan gjøre fra eller til for det, og uten at gyse av lyksalighet, naar dagene længes i vintervaaen og trærne faar rare farvetoner og underlig glans paa stammer og kvister og vaaren rykker ind mot landet uten at vi har forskyldt det. De

førse missionærer bar kristendommens glade budskap, evangeliet, ut over en verden, som var fuld av undring og spørsmål — som den paa barnevis lavet sig selv fantastiske svar paa — og av frygt og andagt indfor jordens og himmelens og livets og dødens gaader. Dengang kom Kirken som læreren til en flokk normale og velbegavede og uregjerlige barn. Nu staar Kirken midt i en ny-hedensk verden som ofte nok sløvt nøier sig med at finde ut mekanikken i verdensmaskineriet og ikke bryr sig med at spørre, hvem som har lavet det — som en lærer der skal forsøke at ta sig av blinde og døvstumme og aandssvake barn. Det er godt at vi har saanne eksempler som Helen Keller og Ragnhild Kaata at huske paa — det er meget som er mulig for mennesker med god vilje. Og for Gud er ingenting umulig.

RESOLUSJONER

vedtatt på N. K. K. F.s 3dje LANDSMØTE i Oslo
1ste november 1931.

1. Landsmøtet henstiller til styret snarest å opta et organisert arbeide til reisning av et *utdannelsesfond for katolsk ungdom* (mannlig som kvinnelig). Landsmøtet uttaler, at alle representerte ledd vil føle sig forpliktet til å yde sin medvirkning til realisasjonen av et sådant fond. Det overlates styret, når det anser tiden inne, å utarbeide statutter for det eventuelle fond i samråd med Vikariatets øverste myndighet.

2. Landsmøtet anmoder styret om å utarbeide og omsende til leddene en utredning av spørsmålet: *Foreldrenes og Statens rettigheter overfor barnet* — efter de linjer den Apostoliske Administrator trakk op i sitt foredrag på Landsmøtet.

Leddenes representanter forplikter sig til på grunnlag av denne utredning å sørge for at saken og dens betydning for en tilfredsstillende løsning av det katolske *skolespørsmål*, klarlegges for medlemmene i de lokale foreninger, så alle ledd vet hvad det gjelder, hvis der i fremtiden kreves katolsk aksjon i saken.

3. Landsmøtet støtter styrets forslag om nedsettelse av en *kinematografkomite* på 3 medlemmer i den hensikt å få utredet spørsmålet om på hvilken måte katolske kvinner kan øve innflytelse for å opnå å fjerne, hvad der efter katolsk opfatning må anses som *dårlige films* og fremme optagelsen av *gode films* på kinematografenes programmer.

4. Efter enstemmig beslutning i Rådet og med den danske delegasjons sanksjon flyttedes dagen for de 3

skandinaviske Forbunds *Felleskommunion*, som opofres for det *skandinaviske samarbeides fremgang*, fra den 30. april (den hl. Katarina av Sienas fest) til 8. oktober, den hl. Birgittas festdag.

5. Landsmøtet gir sin tilslutning til styrets enstemmige innstilling, som lyder: fru Anna Backer, Forbundets grunnlegger og formann fra det konsituerende møte oktober 1924 til og med Landsmøtet 1931, utnevnes til Forbundets 1ste Æresmedlem.

Paven og N. K. K. F.s landsmøte.

Fra det nylig avholdte landsmøte blev det sendt et telegram til Paven, som på norsk lyder:

«Norske Katolske Kvinners Forbund forsamlet til sitt 3. landsmøte sender den hellige Fader sin ærbødige hyldest og ber om hans velsignelse.»

Anna Backer, formann.

Der innløp følgende svar:

Présidente Ligue Norvégienne Femmes Catholiques,
Oslo.

Agréant hommage Ligue réunie troisième assemblée nationale Saint Père remercie et formant vœux que travaux produisent abondance fruits salut familles et société envoie de cœur bénédiction apostolique.

Card. Pacelli.

Oversettelse:

Formannen for Norske Kvinners Katolske Forbund,
Oslo.

Den hellige Fader erkjenner med takk den mottatte hyldest fra Forbundets 3. landsmøte og uttaler ønsket om at arbeidet må frembringe overflod på frukter til frelse for familene og samfundet og sender av hjertet den apostoliske velsignelse.

Kard. Pacelli.

Fra fru Steenberghe-Engering, den internasjonale katolske kvinneligas president, innløp følgende svar:

«Takker, beste ønsker om et fruktbringende apostolat for Ligaen.»

Steenberghe.

Rettelse. I «St. Olav» nr. 46, side 366, første spalte, i første avsnitt, står: . . . til Hans Eminense Kardinal-Statssekretær Ceretti. Det skal selvfølgelig være: . . . til Hans Eminense Kardinal-Statssekretær Pacelli.

Bokanmeldelse:

Lourdes og dets Mirakler. Av A. J. Lutz, Prest i Dominikanerordenen. (St. Olavs Forbunds Forlag). 56 sider.

Fra Pater Lutz's hånd foreligger atter en av de små bøker som alltid har betydd så meget for Moderkirkens arbeid herhjemme. Denne gang er det Lourdes og begivenhetene der, han behandler. Inn i den historiske fremstilling har han flettet en krans av skjønne betraktninger, som gjør boken til en verdifull hjelp til andakt for de Troende — mens samtidig hans skarpe intelligens gjennomarbeider stoffet slik at det også får vidtrekkende apologetisk interesse. Innenfor en anmeldelses begrensede plass er det umulig å gjøre blott tilnærmelsesvis rede for hele den rikdom av tanker og impulser, som rummes på de 56 sider — her skal derfor kun fremdras enkelte ting som vil gjøre det forståelig at boken bør finnes i alle katolske hjem og samtidig egner sig særlig godt som gave til våre utenfor Kirken stående venner.

Side 47 leses: «Men Kirken er ikke en forstenet organisme. Kirken lever, tenker, mediterer og ber. På samme måte som vi selv har inne i oss inntrykk, tanke spirer, som langsomt, halvt eller helt ubevisst modnes, for omsider å gå op for den klare bevissthet, således bærer Kirken en åndelig rikdom i sin sjel, inntrykk, impulser fra Jesus. De spirer og gror og arbeider sig op til den klare bevissthet efter hvert som Kirken lever sitt liv i Jesus og kjemper sin kamp mot de Kristusfiendlige åndsretninger.» — — — Ja, det er slike ord vi trenger til å høre i en tid som vår, hvor der fra alle kanter rettes storm- og snikløp mot «Troen på jorden»s faste borg, den hellige katolske Kirke, og hvor hovedvåbenet er ropet: «Kirken er en forstenet levning fra middelalderen, upersonlig og derfor personlighetsdrepende!» Da er det godt hver gang en Kirkens mann — som nu herr Pater Lutz — står frem og forkynner sannheten om den *levende* Kirkeorganisme i ord, som taler til det moderne menneskes bevissthet i dennes egen tunge, så det er en umulighet selv med et minimum av god vilje å undgå å høre røsten. Mens motstanderne med en intelligens, som desverre ofte tangerer list, hevder at Kirken er bevissthetsdrepende i sine virkemidler og ønsker å holde sine lemmer i mest mulig personlig umyndiggjørelse — det er nemlig såre karakteristisk, at personlighet og subjektivitet går i surr for den leir og for det meste betraktes som synonyme! — viser Pater Lutz i denne som i sine øvrige bøker, hvorledes Kirken nettopp opmuntrer den enkeltes religiøse studium, den enkeltes meditasjoner, den enkeltes intuisjonsbetonede betraktninger. All sannhetserkjennelse hos de Troende er nemlig like så mange kraftkilder og følges derfor med dyp forståelse og hellig oppmerksomt alvor av Kirken, idet den med full respekt for sjelens frihet leder gjennom nådemidlene menneskenes personlige opplevelser inn til læremyndighetens rensende og avklarende arbeid, hvorved alle disse impulser lutres for det subjektive, som *Kirken* aldri forveksler med det verdifulle individuelle.

Hvor uvederheftig motstandernes postulater om Kirken som en død fortidslevning utenfor og uten del i nutidens liv er, viser det som er skjedd i Lourdes og som skjer der den dag i dag. Klippen har atter gitt vann på overnaturlig måte — både de synlige og de usynlige mirakler har atter vist sig fast og uløselig bundet til Petri Kirke. I og ved Lourdes rekkles alle Troende et hjelpe- og styrkemiddel i en tid, hvor trengslene er større enn om mulig noengang før. Det er selve *trosevn*en som skal drepes — og de negative makter forstår å camouflere sig. I nidkjærhetens og en slags skakkjørt rettferdighets glitrende slangeham forsøker de å dryppe inn i ørene på de beste, de frommeste, de mest oppriktige kristne sin gift: «Se, hvor det materielle hersker! Se, hvor menneskene farer vill! Se, hvor vantroen og utroen og troløsheten brer sig!» Og de kristne ser og sukker ut fra dypet av hjertenes pessimisme: «Når Han kommer igjen, vil Han ikke finne Troen på jorden!» Da blir der glede blandt de onde makter: en sjel har mistet troen på det godes endelige seir i menneskeheten uten å se, at den derved også er fratatt troen på den Kristus, i hvem hele menneskeslekten rummes! Trosen er en stadig bevisst villen det gode og søken det gode — trosevn hviler på den faste overbevisning om evangeliet som det *glade* budskap og er derfor i sitt innerste vesen all pessimismes avgjorte motsetning. Kirkens skjønne betegnelse for sine barn: «de Troende» er en forpliktelse, som vi trenger til å minnes om ikke alene gjelder vår religiøse tro, skjønt det selvfølgelig er den det kommer an på i første rekke — forpliktelsen gjelder også i våre daglige livsforhold som en positiv innstilling til mennesker og begivenheter, som en manen til overalt og alle vegne å søke efter det Guds rike, som er «innen i Eder», som en opmuntring til i alle menneskesjeler å gå på opdagelsesreise efter nytt land som kan underlegges Riket. Da Gud så at menneskene trengte til å få styrket nettopp sin tro til dette nye landet i det usynlige Rike, gav han sin Kirke Lourdes i det synlige Riket — han hevet det lille ukjendte, ulendte Lourdes frem til et åpenbaringssted, hvor hans herlighet viste sig i glans og nåde, skjønt det inntil da hadde ligget upåaktet hen og ingen ante at jordbunden var særlig forberedt. Der steg Guds Moder ned og valgte et av Kirkens ringeste barn til budbringer for hele menneskeslekten.

Som motstanderne ikke kan skjelve mellem personlighet og subjektivitet, så skjelner de heller ikke mellem ydmykhet og trellesinnets kraftsløshet — og for dem vil det derfor alltid være en uløselig gåte, hvad det var som banet lille Bernadette veien gjennom alle de hindringer, som blev lagt for henne av myndigheter og de såkalte lærde, likesom de mangler alle forutsetninger for å forstå, at hun lukket sine øine som søster i et kloster, urørt av hovmot og forfengeligheit og med uskadd sjel, skjønt hun hadde vært et redskap for noget av det største, der er hendt på jorden. Men de Troende vet, at det var hennes ydmyke lydighet mot Guds Moders ord, som gav hennes personlighet overnaturlig slagkraft — og de bøier sine hoder i dyp takknemlighet mot den Herre, som ene gjør sterk. Men Lourdes i minne går

de styrkede frem — Lourdes, et Troens tempel for miraklenes levende vidnesbyrd om katolicismens realitet!

Sterkt pointert og med fin psykologisk forståelse viser Pater Lutz oss i sin bok virkningene av alt det, som skjer i Lourdes — hvorledes i og for sig de fysiske helbredelser ikke tilnærmelsesvis har den betydning for kristenheten som det åndelige utslag av hele stedets evangeliske karakter. Og som rett og rimelig munder hele boken ut i et mektig: «Hil dig, o Dronning — Barmhjertighetens Moder!» — — som i et sammenfattende syn vises oss den «velsignede blandt kvinner», på hvem hele Lourdes hviler — den koncentrerte kjærlighetens hengivelse. Som den nye menneskeslekts moder er også hun «alt levendes moder» og gir oss derved det tapte Paradis tilbake, hvorfra vi som *Eyas* Barn er blitt landflyktige. Hvad vi mistet gjennom kunnskapens frukt — hvad der blev skjult for de vise og forstandige — det får vi nu gjengitt når *Maria* viser oss livets velsignede frukt. Det var et barn i Lourdes som mottok åpenbaringen — det er barnet i oss, som må ty til morens favn for å få del i Kirkens helende, lægende og ordnende kraft.

I denne klang toner hele Pater Lutz's bok ut — og så lenge der finnes øren som kan høre denne livets egen musikk, får pessimisten ikke råderum — finnes Troen på jorden — — — — — E.

VARIA.

Fra Vikariatet:

Den hellige Stols avgjørelser angående delingen av Norges Apostoliske Vikariat og overdragelsen av Midt-Norges kirkedistrikt til Picpuspatrenes prestekongregasjon trer i kraft fra 1. desember 1931.

I forbindelse med de forandringer som derved foranlediges, har den apostoliske administrator fra 1. desember utnevnt:

1. Velærv. herr pastor *Celestin Riesterer* til rektor for St. Franciskus-Xaversøstrenes novisiat i *Syilling*.
2. Velærv. herr pastor *Peter Maesch* til sogneprest ved St. Aansgars kirke i *Kristiansand S.*
3. Velærv. herr pastor *Hermann Van der Velden* til sogneprest ved St. Peters kirke i *Halden*.
4. Velærv. herr pastor dr. teol. *Jacob Mangers* til sogneprest ved St. Svithuns kirke i *Stavanger*.
5. Velærv. herr pastor *Peter Bzdyl* til rektor ved St. Josefs kapell i *Haugesund*.
6. Velærv. herr pastor *Hugo Van der Vlugt* til sogneprest ved Jesu Hjerter kapell på *Stabekk*.
7. Velærv. herr pastor *Alf Høgh* til kapellan ved St. Pauls kirke i *Bergen*.

Fra Holland.

Fra Holland forlyder at Velærv. Pater Trampe, Generalforstander for Patrene av den Hl. Familie, i den nærmeste fremtid vil begi sig til Oslo for å konferere

om Patrenes overtagelse av Nord-Norges Kirkedistrikt. Han vil ledsages av R. P. Zerwas, som av Propagandaen er utnevnt som chef for dette kirkedistrikt.

Tyrkiet og Frimureriet.

Essad Bey, forhenværende justisminister i Tyrkiet, offentliggjør i Smyrnas avis «Hurijet» en artikkelrekke hvori han påpeker frimureriets fordærlige innflytelse på landets skjebne. Det søker især å øve innflytelse over den tyrkiske ungdom, hvorved der opstår fare for at folket deles i to fiendtlige leire. Frimureriet, så skriver Essad Bey, søker å vekke uenighet også i landets interne spørsmål. En selvbevisst nasjon kan ikke tåle den slags innblanding fra frimureriets side. Han fortsetter derfor uavladelig kampen mot denne fordervelige fremmede institusjon.

En konvertitt hver dag.

Man har beregnet at hver misjonær i Santalmisjonen (India) gjennemsnittlig får en konvertitt daglig.

Protestantiske Kristi-Konge tanker.

En gruppe protestantiske menigheter har innsendt en petisjon til de Forenede Staters President og Kongress hvori det i lovgivningen ønskes optatt en bestemmelse ved hvilken de Forenede Staters befolkning «ærbødigst anerkjenner Jesu Kristi, Frelserens og Nasjonenes Konges autoritet og lov». Jesu Kristi lov skal bli til norm for rettspleien. Derav fremgår at Kristi-Konge tanke også finner bifall hos protestantene.

Paven og verdenskrisen.

I anledning et besøk av President Hoovers privatsekretær hos den Apostoliske Delegat Fumasoni Biondi slutter de amerikanske aviser at besøket dreiet sig om en tankeutveksling mellom Pius XI og de Forenede Staters President over den nuværende verdenskrise.

Statens takknemlighet!

De besparelser som Spania med hensyn til folkeskolevesenet har de katolske ordener å takke for, anslås på grunn av den veldige tilstrømning til klosterscholene til 120 millioner pesetas årlig, mens de årlige besparelser for middelskolevesenet utgjør omtrent 25 millioner pesetas. Allikevel synes hatet mot ordensskolene å være «verdifulle» enn disse betydelige besparelser!

Til skyene . . .

Ifølge meddelelse fra London akter Eustace og Oswald Short, fra den kjente hydroplan-fabrikk i Rochester, å undersøke stratosfæren i en dertil særlig konstruert ballong, hvormed de mener å kunne nå til en høyde av 15 engelske mil, altså ennu høyere enn Prof. Piccard. Begge to er «luft-erfarne» folk, og de tenker å invitere Professoren til å være med på turen for å gjøre observasjoner. — Professorens svar blir vel et vennlig: «Nei, takk.»